

Osebnosti.

Znani kapucinski duhovnik umrl. V bolnišnici v Ormožu je preminul po daljšem bolehanju kapucinski duhovnik p. Lovrenc Novak. Rodil se je leta 1878 v St. Juriju ob juž. žel. Mašniško posvečenje je prejel leta 1902. Zadnja leta je služboval v Studencih pri Mariboru. Blagopokojni je bil goreč duhovnik, ki je navdušeno deloval na prižnici in v spovednici. Po svoji naravi je bil zelo miren, z vsakim prijazen in dober. Dobremu duhovniku bodi Vsemogočni obilen plačnik, samostanski družini naše sožalje!

Osemdesetletnica. Te dni je obhajal osemdesetletnico Janez Šisernik. Rojen je bil namreč 8. decembra 1857 na Plešivcu za Urško, sedaj pa je posestnik na Brdrih v Kotljah. Dobremu krščanskemu očetu, h kateremu zahaja »Slov. gospodar« že dokaj let, izrekamo najiskrenejša voščila še naprej z željo, da bi tako v zdravju in zadovoljnosti preživel še mnogo let!

Nesreče.

Tri osebe se zastrupile s plinom. V tako zvani »Abesiniji« na Teznu pri Mariboru so se nastanili v eni sobi male hišice kot podnajemniki: 36 letni ločni delavec Jožef Kranjc iz Pristave pri Rogiški Slatini, njegova prijateljica Marija Horvat in ločna Albina Šturn iz okolice Kočevja. Ker niso imeli drv, da bi si kurili, so postavili sredi sobe na podstavek lonec s tlečim ogljem in legli k počitku. V soboto 11. decembra zvečer je začul lastnik hišice iz omenjene zaklenjene sobe obupne klice. Podal se je k orožnikom. Sobo so odprli s silo in videli, da so se s plinom od oglja zastrupile tri osebe. Jožef Kranjc je bil že mrtev, ženski so odpremili v bolnišnico, kjer so jima oteli življenje.

Kaj je
»Bayer?«

Že 50 let proizvaja »Bayer« zdravila.

Od tega časa »Bayer« vztraja v borbi proti trpljenju človečanstva. Danes je »Bayer« svetovno podjetje, čigar glas sega na vse kontinente sveta.

Med mnogimi neogibno potrebnimi zdravili, ki so raznesla slavo firme »Bayer« je tudi Aspirin kot popularen preparat proti reumatizmu, prehlajenju in bolečini. Aspirin je zadnjih 40 let v obliki tablet najbolj razširjeno zdravilo na svetu.

ASPIRIN
PROIZVOD ZAUPANJA!

Oglas je registriran pod Sp. br. 751 od 17. avgusta 1937

Vlak smrtno povozil trgovskega pomočnika. V Rušah je vlak zalotil na tračnicah Zmagoslava Hoferja, 39 letnega mariborskega trgovskega pomočnika, ki je preslišal radi zamišljenosti prihod vlaka. Hofer, ki zapuša ženo z dvema nepreskrbljenima otrokoma, je bil pri priči mrtev.

Žrtev poledice. V Studencih pri Mariboru je spodrsnila na ledu in si je zlomila desno roko in levo nogo Terezija Šinkovec, 59 letna perica.

Od avtomobila povožena. Na potu iz Ptuja proti Sv. Marjeti je avto pri Spuhlji odbil s ceste na travnik 78 letno kočarico Marijo Primcovo od Sv. Marjete. —

Primcova je dobila hude notranje poškodbe.

Kroglo v prsa. V mariborsko bolnišnico je bil prepeljan v zelo resnem stanju 29 let stari pomožni delavec Jožef Ulaga iz Ribnice na Pchorju, ker je dobil v prsa kroglo.

Božjastni berač se zadušil v blatu. Pri Sv. Juriju v Slov. goricah je beračil božjastni 36 letni občinski revež Alojz Lorber. Napadla ga je na cesti božjast, vrglo ga je z obrazom v blato, kjer se je zadušil.

Eksplozija pištole v roki. Andrej Šumnik, 15 letni pomožni delavec v Topolščici, je nabijal staro zarjavelo pištolo, da bi

Jubilej krompirja

Parizani so praznovali letos 200 letnico rojstva Parmentiera, kateremu se mora zahvaliti Francija in z njo ves ostali svet — razen Azije, kjer žive največ od riža — za svojo bistveno hrano — za krompir. Parmentier je bil namreč agronom in dober gospodarstvenik, ki je spoznal neprecenljivo veljavo krompirja ter ni miroval prej, dokler ga niso začeli gojiti po vsej Franciji in od tam po vsej Evropi. Kaj bi danes res počeli brez krompirja! — Parmentiera je počastil že kralj Ludovik XVI. na takrat običajen, pesniški način s tem, da si je vtaknil v gumbnico cvet krompirja. Današnji Parizani pa so bolj nepesniški, zato pa praktični ter so proslavili spomin

O „boljševiškem raj“

pripoveduje hrvatski seljak iz Zagorja

Ni ga kraja v Evropi in menda na vsem svetu ne, iz katerega bi ljudje v tolikem številu bežali, kakor beže iz sovjetske Rusije. In odkoder ljudje beže, je to nepobiten dokaz, da tam ni dobro.

Dne 16. septembra 1936 — pripoveduje v »Glasnikovem koledarju« Peter Grgec — me je obiskalo v mojem stanovanju v Zagrebu dvoje nepoznatih ljudi: moški in ženska. Ko sem na znak zvonca prišel k vratom, mi je moški rekel: Jaz sem Ivan Glogoški in to je moja žena Marija. Poslal je naju k vam župnik iz Tuhlja Marcel Novak. — Ivan Glogoški? vprašam, da se prepričam, ali sem dobro slišal. — Da, Ivan Glogoški, ponovi neznanec. Bil sem v zadregi. Bal sem se, da imam pred seboj Ruse in z Rusji nimam najboljših izkušenj. Glogoški, sem rekel sam pri sebi, in morda sem rekel to zopet na glas.

Pogledal sem neznanca z vprašujočim pogledom. Že pri prvih besedah sem opazil, da možak izgovarja samoglasnike na čisto ruski način. In zdaj me je na Rusijo spomnila tudi njegova zunanost. Obraz seveda ni imel značilnih ruskih potez, kakor tudi njegovi lasje ne, ki so bili bolj kostanjevi kot plavi. Pač pa je njegova obleka očitno kazala, da ne izha iz naših krajev. Narejena je bila iz slabega

materijala, ki o njem pravijo pri nas, da je iz kopriv. Obut je bil v čevlje iz gumija. Njegova žena se je zdela na prvi pogled mnogo mlajša od njega, vendar njen obraz ni mogel zatajiti, da je to čisto severni slovenski tip.

Stal sem nepremično jaz, stala sta ona dva. Mož je prvi prekinil molk, potegnil iz žepa pismo in mi ga izročil z besedami: To pismo vam pošilja prečastiti gospod Marcel Novak. Pismo se je glasilo v prvem delu dobesedno takole:

Uredništvu »Hrvatske Straže«,
g. prof. Petru Grgecu!

Donosilec pisma Ivan Glogoški, rojen v občini in župniji Tuhelj, se je te dni vrnil iz Rusije domov. Blagovolite ga zaslišati in zabeležiti njegove izjave. On ima doma približno en oral zemlje. Privedel je s seboj iz Rusije ženo Poljakinjo in troje otrok. Zdaj na jesen se bodo zbirala zanj živila, toda ker nima ne hiše ne obleke, bi bilo morda zanj bolje, ako bi se mu mogla najti kaka zaposlitev v Zagrebu.

Iz duše mi je izginilo nezaupanje. Tako torej! Opraviti nimam z »ruskim čelovjekom«, ampak s čistokrvnim hrvatskim Zagorcem. Povabil sem Ivana Glogoškega in njegovo ženo v svoje stanovanje ter ju začel spraševati. Vzel sem takoj papir in svinčnik v roke, da čim točneje zajamem njuno pripovedovanje.

streljal v proslavo godovanja. Stari samokres se je razpočil strelcu v roki in ga je hudo poškodoval na levi roki in nogi.

Voz mu zlomil nogo. Franc Skok, 66 letni mali posestnik iz Rečice ob Savinji, je peljal voz, ki se je močno nagnil. Skok je skušal voz obvarovati prekuca, a ga je kljub temu pokopal pod seboj in mu zlomil levo nogo.

Smrtna nesreča rudarja. V rudniku Zabuovca pri Žalcu je transmisija zgrabila 28 letnega rudarja Jakoba Čilenška iz Magojnice pri Žalcu ter mu je zdrobila prsni koš in zlomila desno nogo. Smrtonovarno poškodovanega so prepeljali v celjsko bolnišnico, kjer je še isti dan umrl.

Voziček polomil dvema delavcema nogo. Iz Trbovelj poročajo: Na Dobrni pri Dukiču so praznili delavci z zasipom napolnjene vozičke. En voziček se je prehitro nazaj poveznil in je zlomil Karlu Hočevanju enkrat desno nogo, Janezu Rliču pa dvakrat.

Smrtno se pobila na stopnicah. V Zagorju ob Savi se je hotela podati zjutraj k zornicam 77 letna Elizabeta Elsner. Na stopnicah v hiši se je pri padcu tako hudo pobila, da je podlegla poškodbam.

Stekel pes obgrizel 30 ljudi. Po Črnomlju in okolici je obgrizel stekel pes 30 ljudi, katere so odpravili v Pasteurjev zavod v Ljubljano. — Iz Črnomlja je tekkel pes proti Gradacu, kjer je naletel na posestnika Janeza Južno iz Dobrav. Posestnik se je hotel lotiti živali s kolom, a ta je bil žalibog trhel. Skočil je k Maceletu, ki mu je posodil prazno lovsko puško. Z orožjem brez naboja je dohitel Južna steklega psa in ga je pobil s puškinim kopitom.

Po nesreči obstreljen na lovu. Na lovu v Podbrezjah na Gorenjskem se je zgodila huda nesreča. Lova na zajce in race sta se med drugimi udeležila tudi visokošolec Belizar Keršič, sin predsednika ljubljanskega višjega sodišča dr. Petra Keršiča, in Ciril Markelj, posestnik in mlinar iz Podbrezje. Ob Bistrici, ki teče pod vasjo Podbrezje, sta zalezovala race. Šla sta drug za drugim, za njima pa še oče g. Be-

lizarja, dr. Peter Keršič in posestnik Jakob Keršič iz Dolenje vasi. Pri tem zalezovanju po gostem bičevju se je Cirilu Marklju sprožila puška in strel je zadel Belizarja Keršiča čisto od blizu v hrbet. Ponesrečenca so takoj v spremstvu zdravnikarja odpeljali z avtomobilom v ljubljansko Leonišče. Njegovo stanje je zelo resno.

Huda železniška nesreča. Na postaji Castle Carry na Škotskem je zavozil ekspresni vlak z vso brzino v tam stoječi osebni vlak. Nesreča je zahtevala 35 mrtvih in 96 ranjenih.

Razne požarne nesreče. Iz velikega skladišča za sadje, ki je last znanega trgovca Ludovika Sonnenscheina v Ptuj, je opazil hlapec zgodaj zjutraj gost dim. Skočil je na kraj nesreče in videl, da gori lesna volna, ki služi za pakiranje sadja. Uspelo mu je, da je ogenj še pravočasno zatrl in preprečil največjo požarno nesrečo. Radi poslabšanja kakovosti jabolk po požaru znaša škoda 30.000 din. — Gostilničarki Tereziji Stromarj iz Ptuja je na njenem posestvu v Gorcu pri Podlehniku zgorela lesena stavba, v kateri je bilo okoli 8000 kilogramov sena. Skupna škoda znaša okoli 20.000 din ter je krita z zavarovalnino. Požar je bil nedvomno podtaknjen. — Vsled vnetja saj je začel tleti v poslopju jetnišnice celjskega okrožnega sodišča tram. Požarno nevarnost so opazili še pravočasno, poklicali gasilce, kateri so ogenj udušili. — V Selcih v Slov. goricah je nastal ogenj na domačiji Franca in Franciške Zorec. Gasilci so rešili spodnji del gospodarskega poslopja in stanovanjske prostore.

Razne novice.

Vse cenj. dopisnike prosimo, da pišejo s črnilom in samo na eni strani papirja!

Blasnikova »Velika Pratika« za leto 1938 je izšla in se razpošilja za ceno 5 din za vsak komad. Naročila na tiskarno J. Blasnika nasl., Ljubljana, Breg št. 10-12, in se dobi tudi v trgovinah. To je najbolj priljubljeni in najbolj razširjeni slovenski ljudski koledar že od nekdanj. 1447

**Ali ste si za dolge zimske večere že pre-
skrbeli čtivo?** Če ne, pojdite v prodajalne Tiskarne sv. Cirila v Mariboru in Ptuj, ter si kupite zelo lepe povesti: »A njegajnik« (12 din), »Kraljica Estera« (10 din), »Pravica in usmiljenje« ter »S strelom in plinom« po 7 din. Vse povesti so zelo zanimive.

Molitev v spravo za bogokletje na lepih podobnicah objavljena se dobi v prodajalnah Tiskarne sv. Cirila. Cena je 28 din za 100 komadov. Priporočamo čč. župnim uradom, da si isto naročijo!

Obžalovanja vredni slučaji.

Vlom z bogatim plenom. V Mariboru je bilo vlomljeno v stanovanje g. Babšeka, zastopnika tvrdke Berndorf. Vlomilec je odnesel raznih dragocenosti za 50.000 din.

Nepoštena godca. Gostilničarju Ogrincu v Kamnici pri Mariboru sta sunila dva muzikanta 29 za pečenje pripravljenih pišk in sta dala ves plen speči pri neki družini v Studencih. Nepoštena godca so orožniki izsledili in prijavili.

Krvav obračun med sinom in očetom. V Sesterzah pri Ptujski gori živijo na skupnem posestvu 60 letni Franc Žunkovič, njegov 30 letni sin France, sinova žena Marija in dva otroka. Stari Žunkovič je bil še vedno gospodar in radi tega so bili prepri med sinom in očetom, ki so se razplamteli tako daleč, da je streljal sin na očeta. V prepiru je bil sin toliko ob razsodnost, da je oddal skozi okno v očeta iz lovske puške dva strela. Prvi strel je ugasnil petrolejsko luč, drugi pa je pogнал očeta v glavo šest šiber. Obstreljenega so prepeljali v bolnišnico, kjer so ugotovili, da poškodba ni smrtno nevarna. Od orožnikov aretirani sin je vsega obžalovanja vredno dejanje priznal, ni pa hotel izročiti lovske puške, češ, da mu jo je ukradel neznanec.

Mesto da bi ga varoval — ga je oropal. Na cesti proti Sv. Urbanu pri Ptuj, sta se srečala Izidor Dukovič, 34 letni krošnjar iz

— Zakaj ste se vrnili iz Rusije?

Kaj se ne bi vrnil! Tam je hudo. Ljudje v Rusiji nimajo ne kruha ne prijateljstva ne svobode. Svobode imajo najmanj. Ako bi mogli, sem prepričan, da bi se več kot polovica ruskih kmetov izselilo v druge države, samo da bi ne bili pod boljševisko vlado. Ko sem odhajal domov, so mi rekli mnogi: Vi ste srečni, tudi mi bi šli z vami, ko bi mogli.

— In kako ste prišli v Rusijo?

Prišel sem kakor mnogi drugi hrvatski seljaki. Jaz sem rojen leta 1895, zato se tudi jaz nisem izognil svetovni vojni. Služil sem pri 78. polku. Dne 9. julija 1917 sem bil ujet pri Stanislavu. Rusi so nas odvedli najprej v Kamenjec Podolski in nato smo potovali peš 18 dni, dokler nismo prišli v mesto Vinico. Tam je bilo veliko državno posestvo. Čez poletje in jesen smo pasli državno živino, pozimi pa smo jo krmili v hlevih in stajah.

— Vi ste se v Rusiji tudi oženili?

Da. Glejte, kako je prišlo do tega. Januarja 1918 so nam oznanili, da smo osvobojeni in da lahko ostanemo v Rusiji ali pa se vrnemo v domovino. Jaz se takrat nisem hotel vrniti domov, kajti to bi pomenilo iti znova na bojišče. Prav takrat so se delila ruska velika posestva med kmete. Poročil sem se dne 22. februarja 1918 v rimsko-katoliški cerkvi v Vinici. Moj tast Gorski, ki je bil prej nadzornik na državnem posestvu, je dobil pri delitvi zemlje štiri do pet oralov in moja žena okrog dva oral.

— Pa ste mogli živeti?

V početku je šlo vse dobro. Vsi kmetje so se veselili, da so bila odpravljena velika posestva. A vedeti morate, da so bila ta velika posestva smrt za ruske kmete. Kajti po več dni si se lahko vozil skozi nekatere kraje, pa je vse to pripadalo samo enemu grofu, knezu, generalu, veleposestniku vlastelinu. Zato smo vsi veselo pozdravili delitev zemlje. Rekli so nam, da je zemlja naša in da bo pridelek na njej služil nam v korist. Kdo bi potem takem ne bil vesel?

— Je li dolgo trajalo to veselje?

Na žalost se je hitro preokrenilo na zlo. Prišle so nove vojne, pa eden vzel to, drugi drugo in ti si ostal spet siromak. Jaz sem se hotel že leta 1920, ko so bili Poljaki v Vinici, vrniti na Hrvatsko. Dobil sem tudi dokumente, a sem se zakasnil za en dan. Poljaki so se umaknili nazaj in nad nami so spet vladali boljševiski. Prišla so leta vsakovrstnega trpljenja, stradanja in lakote. Nisem nehal delati in se truditi za to, da se preselim v Hrvatsko. A vsi moji napori so bili dolgo zaman.

— Je li bila tudi vaša žena s tem sporazumna, da zapustite njeno domovino in greste na Hrvatsko?

O, ona je želela isto kot jaz.

Obrnil sem se k ženi ter jo vprašal: — Pa si vi ne želite nazaj iz Hrvatske v oni kraj, kjer ste se rodili?

(Dalje sledi.)

dobrotnika človeštva tako, da so razdelili pred njegovim bronastim spomenikom med reveže 10.000 kg sirovega krompirja ter cele gore »frita« (na podolgaste koščke zrezanega in kakor krofi na masti pečena krompirja) z vinom. — Ljudje so bili tako dobro razpoloženi, da niso vedeli, komu na čast naj se bolj derejo: Parmentieru ali onemu, ki je iz našel »frita«.

Od Rdečega morja do Addis Abebe

Italijanski časnikar S. Bernacconi je pred kratkim prevozil pod uradnim nadzorstvom z navadnim avtomobilom progo iz Asmare ob Rdečem morju do abesinske prestolice Addis Abebe tja in nazaj v 68 urah po novozgrajeni cesti